

ENERGIALADVOKATES ELEANORAS ŠARPSTONES [ELEANOR SHARPSTON] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 8. maijā (1)

Lieta C-44/11

Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst

pret

Deutsche Bank AG

(Bundesfinanzhof (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

PVN – Portfeļa pārvaldības pakalpojumi – Atbrīvojums – Pamatpakalpojumi un
papildpakalpojumi – Pakalpojumu sniegšanas vieta

1. Saskaņā ar PVN direktīvas (2) noteikumiem atsevišķi finanšu darījumi ir atbrīvoti no PVN maksāšanas. Situācijās, ja [pakalpojumu] sniedzējs un klients neveic uzņēmējdarbību vienā valstī, banku un finanšu darījumu veikšana notiek klienta saimnieciskās darbības veikšanas vietā vai dzīvesvietā.

2. Vācijas Bundesfinanzhof (Federālā Finanšu tiesa) vēlas uzzināt, kā šie noteikumi ir piemērojami portfeļa pārvaldības pakalpojumiem, kuros, attiecīgās stratēģijas ietvaros, klients ļauj bankai savā vārdā un uzdevumā brīvi pirkt un pārdot vārtspapīrus, apmaiņā pret maksu, kas aprēķināta kā procentuāls apjoms no vārtspapīru vērtības. Tā ar vēlas uzzināt, vai šādu pakalpojumu galvenās sastāvdaļas ir jēskata kopā vai atsevišķi un, visbeidzot, kura sastāvdaļa ir svarīgākā, veicot klasifikāciju.

Eiropas Savienības (ES) tiesības

3. 2008. gadā, kas ir pamattiesvedībā apskatāmais taksācijas gads, PVN direktīvas 56. panta 1. punkts, ciktāl tas attiecas uz šo situāciju, bija paredzēts:

“Attiecībā uz turpmāk norādītajiem pakalpojumiem, kurus sniedz pakalpojumu saņēmējiem, kas veic uzņēmējdarbību ārpus Kopienas, vai nodokļa maksātājiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā, bet ne pakalpojumu sniedzēja valstī, pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur ir pakalpojumu saņēmēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta vai kur tam ir pastāvīgā iestāde, kurai sniedz pakalpojumu, vai – ja tādā nav – pakalpojumu saņēmēja pastāvīgās adreses vieta vai parastā dzīvesvieta:

[..]

e) banku, finanšu un apdrošināšanas darījumi, ieskaitot pārāpdrošināšanas darījumus, izņemot seifu ņīri;

[..]" (3).

4. Saskaņā ar PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktu dalībvalstīm no aplikšanas ar nodokli ir jāatbrīvo vairāki finanšu darījumi:

a) apdrošināšanas un pārapdrošināšanas darījums, ieskaitot saistītus pakalpojumus, ko veic apdrošināšanas mērķieri un apdrošināšanas aģenti;

b) kredīta piešķiršanu un kredīta starpniecību, kā arī kredīta pārvadi, ko veic persona, kura piešķir kredītu;

c) starpniecību vai jebkurus darījumus ar kredītu garantijām vai jebkuru citu naudas nodrošinājumu, kā arī kredīta garantiju pārvadi, ko veic persona, kura piešķir kredītu;

d) darījumiem, ieskaitot starpniecību, kas skar noguldījumu un norēķinu kontus, maksājumus, pārskaitījumus, pārdevus, ņekus un citus tirgojamus dokumentus, bet izņemot pārdevu piedziņu;

e) darījumus, tostarp starpniecību, kas attiecas uz valūtu, banknotām un monētām, ko lieto par likumīgu maksāšanas līdzekli, izņemot kolekciju priekšmetus, t.i., zelta, sudraba vai cita metāla monētas vai banknotes, ko parasti nelieto kā likumīgu maksāšanas līdzekli, vai arī monētas, kurām ir numismātiska vērtība;

f) darījumus – tostarp starpniecību, izņemot pārvadi un uzraudzību, – kas attiecas uz akcijām un daļām sabiedrības vai apvienības, bezseguma pārdevēm un citiem vērtspapīriem, tomēr izņemot dokumentus, kas rada pašumtiesības uz precēm, un izņemot 15. panta 2. punktā minētās tiesības vai vērtspapīrus [(4)];

g) dalībvalstu noteiktu pašu ieguldījumu fondu [(5)] vadīšanu;

[..]".

5. No minētajiem noteikumiem f) un g) (6) punkti attiecas uz šo lietu. Turklāt atbrīvojums saskaņā ar 135. panta 1. punktu attiecas uz: h) pastmarku, nodokļu marku un citu līdzīgu marku piegādi par nominālvērtību; i) derībām, loterijām un citiem azartspēļu veidiem; j) ņku un zemtēm esošās zemes piegādi; k) neapbēvētas zemes, kas nav apbēvēs zeme, piegādi, un l) nekustama pašuma iznomāšanu vai izīrēšanu.

6. 135. panta 2. punkta d) apakšpunkts no iepriekš minētā 135. panta 1. punkta l) apakšpunktā noteiktā atbrīvojuma izslēdz seifu izīrēšanu. Tāpēc šādi darījumi ir apliekami ar PVN.

7. 2008. gada februārī Komisija iesniedza Padomei ierosinājumu grozīt PVN direktīvu un ierosinājumu pieņemt tiesisko regulējumu, nosakot grozījumu īstenošanas noteikumus attiecībā uz apdrošināšanas un finanšu pakalpojumiem (7). Šie ierosinājumi, kuros definēti jēdzieni, kas izmantoti, lai apzīmētu finanšu pakalpojumus, joprojām tiek aktīvi apspriesti Padomē, lai gan vienošanās vēl nav panākta (8). Tos iesniedzot, Komisija norādīja, ka finanšu pakalpojumu definīcijas bija novecojušas un līdz ar to dalībvalstīs tās nevienādi interpretē un piemēro. Tirgus dalībnieki un nodokļu iestādes saskārs ar ieviešanu tiesisko sarežģītību, dažādu administratīvajām praksēm un tiesisko nenoteiktību, kas savukārt izraisīja biežākas tiesvedības un paaugstinātus administratīvos maksājumus.

Valsts tiesības

8. 2008. gadā *Umsatzsteuergesetz* (Apgrozījuma nodokļa likums) 2005 (turpmāk tekstā – “*UStG*”) 3.a panta 3. punkts, 3.a panta 4. punkta 6. apakšpunkta a) punkts un 4. panta 8. punkta e) un h) apakšpunkts, lasot kopā, būtībā attiecībā uz “vārtspārņu tirdzniecības darījumiem un starpniecību, izņemot vārtspārņu pārvadi un uzraudzību” un uz “ieguldījumu fondu aktīvu pārvadi saskaņā ar *Investmentgesetz* [Ieguldījumu likumu] un pensiju sistēmu pārvadi saskaņā ar *Versicherungsaufsichtsgesetz* [Apdrošināšanas uzraudzības likumu]”, paredzēja, ka: i) šādi darījumi ir jāatbrīvo no PVN, ii) situācijā, ja klients ir tirgotājs, pakalpojums ir jāsniedz klienta saimnieciskās darbības vai pastāvīgās uzņēmējdarbības vietā, izņemot vārā konkrētos apstākļus, un iii) ja klients nav tirgotājs un dzīvo vai viā pastāvīgā darbības vietā ir citas daļēbvalsts teritorijā, pakalpojums ir jāsniedz attiecīgajā valstī.

9. Tomēr saskaņā ar Federālās Finanšu ministrijas 2008. gada 9. decembrā izdotajiem administratīvajiem norādījumiem *UStG* 3.a panta 3. punkts un 4. punkta 6. apakšpunkta a) punkts nebija jāpiemēro, nosakot aktīvu pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanas vietu. Tāpat nebija iespējams balstīties uz PVN direktīvas 56. panta 1. punkta e) apakšpunktu, kurā nebija norādīts, ka tas būtu attiecināms uz darījumiem, kas tajā nav ietverti. Attiecībā uz atbrīvošanu no nodokļa šīs direktīvas 135. panta 1. punkts bija nepārprotams un tas neattiecas uz aktīvu pārvaldīšanu. Tāpēc portfeā pārvalde kā atsevišķs pakalpojums bija pakāuta nodokļa maksīšanai un nebija atbrīvota no tās saskaņā ar *UStG* 4. panta 8. punkta e) daļu.

Faktiskie apstākļi, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

10. *Deutsche Bank* sniedz pakalpojumu, kurus izmantojot ieguldītāji to pilnvaro viā vietā pārvaldīt vārtspārņus, pēc tās pašas ieskatiem un nesaņemot iepriekšējus norādījumus, bet atbilstoši stratēģijai, ko izvēlējies ieguldītājs, un veikt visus nepieciešamos pasākumus šo vārtspārņu pārvaldīšanā. *Deutsche Bank* var atbrīvoties no vārtspārņiem ieguldītāja vārdā un interesēs. Ieguldītājs maksā gada maksu 1,8 % apmērā no pārvaldīto aktīvu vārtības, kas ietver maksu par pārvaldīšanu 1,2 % apmērā no šīs vārtības un maksu par vārtspārņu pirkšanu un pārdošanu 0,6 % apmērā. Maksa ietver arī konta un portfeā pārvaldīšanu, kā arī komisijas maksu par ieguldījumu fondu vienību iegādi. Ieguldītāji regulāri saņem attīstības ziņojumus un var jebkurā brīdā nekavējoties pārtraukt šo pilnvarojumu.

11. Savā pagaidu nodokļu deklarācijā par 2008. gada maiju *Deutsche Bank* norādīja, ka tā uzskata, ka tās sniegtie pakalpojumi saistībā ar vārtspārņu pārvaldīšanu ir atbrīvoti no PVN saskaņā ar *UStG* 4. panta 8. punktu, ja šos pakalpojumus sniedz ieguldītājiem Vācijā un ES, un saskaņā ar 3.a panta 4. punkta 6. apakšpunkta a) punktu – ja tie tiek sniegti ieguldītājiem citās valstīs. Nodokļu iestāde nepiekrīta šādam viedoklim un šobrīd strīdu kāscijas tiesvedībā izskata *Bundesfinanzhof*.

12. *Bundesfinanzhof* jautā:

“1) Vai vārtspārņu pārvaldīšana (portfeā pārvaldīšana), kuras ietvaros nodokļu maksātājs par atlīdzību lemj par vārtspārņu pirkšanu un pārdošanu un šo lēmumu īsteno, pārkot un pārdo dot vārtspārņus, ir atbrīvājama no nodokļa:

– tikai tiktāl, ciktāl tā ir uzskatāma par ieguldījumu fondu pārvaldīšanu vairākiem ieguldītājiem kopā Direktīvas 2006/112/EK 135. panta 1. punkta g) apakšpunkta nozīmā vai arī

– ciktāl tā ir uzskatāma par individuāla portfeā pārvaldīšanu atsevišķiem ieguldītājiem Direktīvas 2006/112/EK 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta izpratnē (darījums saistībā ar vārtspārņiem vai starpniecība šādi darījumā)?

2) Kāda nozīme, nosakot pamatpakalpojumu un papildpakalpojumu, ir piešķirama kritērijam, ka papildpakalpojumam nav patstāvīga mērķa attiecībā uz pakalpojuma saņēmēju, bet tas ir tikai līdzeklis, lai pakalpojumu saņēmējs optimāli varētu saņemt sniegto pamatpakalpojumu, saistībā ar papildpakalpojuma atsevišķu aprīkošanu un to, ka papildpakalpojumam var sniegt trešās personas?

3) Vai Direktīvas 2006/112/EK 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts attiecas tikai uz pakalpojumiem, kas minēti Direktīvas 2006/112/EK 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā, vai arī uz vārtspapīru pārvaldīšanu (portfeļa pārvaldīšanu), pat ja šim darījumam nav piemērojama iepriekš minētā tiesību norma?”

13. Rakstveida atbildē iesniedza *Deutsche Bank*, Vācijas un Nīderlandes valdības un Komisija. Nodokļu iestāde, *Deutsche Bank*, Vācijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija sniedza mutvārdu atbildi 2012. gada 1. marta tiesas sēdē.

Novērtējums

Iepriekšējās piezīmes

14. Nav strīda par to, ka izskatāmie pakalpojumi nav “pašu ieguldījumu fondu vadīšana [pārvaldīšana]” PVN direktīvas 135. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē.

15. Šis noteikums attiecas uz kopīgajiem fondiem, kuros tiek apvienoti daudzi ieguldījumi un kuros ietilpst dažādi vārtspapīru veidi, kurus iespējams efektīvi pārvaldīt, lai gūtu labākus rezultātus, un kuru ietvaros atsevišķi ieguldījumi var būt salīdzinoši pieticīgi, šādos fondos viņu ieguldījumi tiek pārvaldīti pašu fondu vārdā un uzdevumā, bet katram ieguldītājam tajā pieder kāda fonda daļa (viena vai vairākas vienības), bet ne paši fonda ieguldījumi. Savukārt izskatāmie pakalpojumi parasti attiecas uz vienas personas aktīviem, kuriem jābūt salīdzinoši augstai vispārējai vārtībai, lai ar tiem varētu šādi rīkoties ienākumus nesošā veidā, portfeļa pārvaldītājs pārka un pārdo ieguldījumus ieguldītāja vārdā un interesēs, bet viņš saglabā atsevišķu vārtspapīru pašumtiesības visā līguma darbības laikā un arī pēc tā izbeigšanas.

16. Nav arī strīda par to, ka attiecīgā vārtspapīri nav “dokumenti, kas rada pašumtiesības”, vai “tiesības vai vārtspapīri, kas minēti 15. panta 2. punktā” – darījumi, kuri ir izslēgti no atbrīvojuma no nodokļa atbilstoši PVN direktīvas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta nosacījumiem. Tāpat arī pakalpojumi nav tikai vārtspapīru uzraudzība, uz ko arī neattiecas atbrīvojums no nodokļa.

17. Galvenā problēma pirmajos divos jautājumos ir, vai attiecīgā pakalpojumi ir “darījumi” ar vārtspapīriem, “tostarp starpniecība, bet ne pārvaldīšana”, kas ir atbrīvoti no nodokļa saskaņā ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu.

18. Saskaņā ar līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu un pašas *Deutsche Bank* atbildēm šie pakalpojumi ir sadalīti trīs grupās, kuras var apkopot šādi: a) līguma pieņemšana, iemot vērā ekspertu zināšanas un tirgus izpēti, kādi vārtspapīri būtu jāpārka vai jāpārdo un kad to darīt, b) šo līgumu īstenošana, faktiski pārka un pārdo vārtspapīrus (9), un c) administratīvo pakalpojumu virkne, kas saistīti ar vārtspapīru turēšanu.

19. Uzdodot pirmo jautājumu, valsts tiesa vēlas uzzināt, vai uz a) un b) apakšpunktiem kopā attiecas atbrīvojums [no nodokļa] atbilstoši PVN direktīvas 135. panta 1. punkta f) apakšpunktā noteiktajam. Lai atbildētu uz šo jautājumu, būs jāizskata, vai, “vispārīgi vārtējot, [tie] veido atsevišķu darījumu kopumu, kas faktiski pilda šādas tiesību noteikumu paredzēto

pakalpojumu sniegšanai raksturīgas un būtiskas funkcijas” (10).

20. Otrajā jautājumā – joprojām, lai pārliecinātos par iespēju saņemt atbrīvojumu no nodokļiem atbilstoši 135. panta 1. punkta f) apakšpunktam, – valsts tiesa līdz ieteikumus attiecībā uz judikatūru, kas ietver jautājumus par PVN piemērošanu līdzīgiem pakalpojumiem gadījumos, kad viens pakalpojums var tikt uzskatīts par “pamatpakalpojumu” un cits(-i) par “papildpakalpojumu”, tātad kopā tos var uzskatīt par vienu piegādi (11). No jautājuma formulējuma izriet, ka tas, šķiet, attiecas galvenokārt uz attiecībām starp pakalpojumiem, kas sniegti atbilstoši iepriekš minētajiem a) un b) punktiem, maksu par kuriem *Deutsche Bank* aprēķina atsevišķi. Tomēr lūgumā sniegt prejudiciālu nolikumu ietvertie apsvērumi liek domāt, ka valsts tiesa uzdod jautājumu arī par pakalpojumiem, kas tiek sniegti saskaņā ar c) punktu, maksa par kuriem tiek iekasēta tajos pakalpojumos, kas tiek pieskaitīti pie a) un b) punkta.

21. Ir skaidra un cieša saikne starp šiem diviem jautājumiem. Tos būtībā varētu uztvert kā vienu jautājumu. Tāpēc es sēkšu ar to, ka apskatīšu tos kopā, tādējādi izskatot vienu no pirmajiem jautājuma daļām un atbildot uz otro jautājumu. Pēc tam es aplūkošu pirmajam jautājuma galveno daļu un, visbeidzot, trešo jautājumu, kas attiecas uz citu PVN direktīvas noteikumu.

Attiecības starp aplūkotajiem pakalpojumiem (pirmais un otrais jautājums)

22. Visi, kas ir iesnieguši rakstveida apsvērumus, ir vienprātīgi, ka portfeļa pārvaldība, kā tā aprakstīta lūgumā sniegt prejudiciālu nolikumu, būtu jāuzskata par vienotu saimniecisko darbību vai vismaz tai būtu vienādi jāpiemēro PVN, balstoties uz galveno nodrošināto pakalpojumu. Viņi piekrīt, ka ir iespējams [pakalpojumu] sadalīt pa sastāvdaļām, kā, piemēram, portfeļa strukturēšana, tirgus novērtēšana, vērtspapīru pirkšana un pārdošana, kontu uzturēšana utt., bet norāda, ka pārdotais “produkts” ietver visus šos pakalpojumus un ka klienta interese ir saņemt vienu piegādi, nevis atsevišķu pakalpojumu kopumu. Viņi arī piekrīt, ka pilnībā administratīvas pakalpojuma sastāvdaļas ir nebūtiskas vai palīg sastāvdaļas un tām nevajadzētu ietekmēt vispārīgo klasifikāciju.

23. Es arī tam piekrītu.

24. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja darījumu veido virkne elementu, ir jāņem vērā visi apstākļi, lai noteiktu, vai pastāv divi vai vairāki atsevišķi pakalpojumi vai vienots pakalpojums. Lai arī katrs darījums parasti ir uzskatāms par atsevišķu un neatkarīgu, darījumu, kas ir tikai ekonomiska rakstura pakalpojums, nedrīkst mēģināt sadalīt, lai neizkropotu PVN sistēmas darbību. Turklāt noteiktos apstākļos vairāki pakalpojumi, kuri formāli ir nošķirti un kurus varētu sniegt atsevišķi, ir jāuzskata par vienotu darījumu, ja tie nav neatkarīgi. Vienots pakalpojums ir tad, ja i) divi vai vairāki elementi ir tik cieši saistīti, ka tie objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu pakalpojumu, kura sadalīšana būtu mēģinājums, vai ii) ja viens vai vairāki elementi veido pamatpakalpojumu, turpretī pārējie elementi ir papildpakalpojumi. Proti, pakalpojums ir jāuzskata par papildinājumu galvenajam pakalpojumam, ja tas nav klientu pamatmērķis, bet gan tikai līdzeklis, lai vislabākajos apstākļos izmantotu pakalpojuma sniedzēja sniegto galveno pakalpojumu. Lai gan valsts tiesai ir jānosaka faktiskā situācija konkrētajā lietā, Tiesa var tai sniegt norādes attiecībā uz ES tiesību interpretāciju, kas tai varētu palīdzēt pieņemt nolikumu konkrētajā lietā (12).

25. Iesniedz?jtiesa, š?iet, uzskata, ka v?rtspap?ru pirkšanas un p?rdošanas pakalpojums (ko es iepriekš 18. un n?kamajos punktos esmu min?jusi k? b) punktu) b?tu j?uzskata par papildpakalpojumu akt?vu p?rvald?bas pakalpojumam (ko es esmu min?jusi k? a) punktu), ja vien neb?tu t?, ka Tiesa spriedum? liet? *RLRE Tellmer Property* (13) ir uzsv?rusi, ka t?r?šanas pakalpojumu, kas tiek uzskat?ts par atseviš?u pakalpojumu no nekustam? ?pašuma iz?r?šanas, var?ja nodrošin?t treš? persona un/vai to var?ja iek?aut atseviš?? fakt?rr??in?.

26. Man š?iet, ka atbilstoša pieeja b?tu nevis s?kt ar p?t?jumu, kurš no diviem pakalpojumiem, ko es esmu nor?d?jusi k? a) un b), ir galvenais un kurš ir papildpakalpojums, bet gan dr?z?k vispirms p?rbaud?t, vai šie pakalpojumi ir tik cieši saist?ti, ka tie objekt?vi veido vienotu, ekonomiski nedal?mu pakalpojumu, kura sadal?šana b?tu m?ksl?ga. Manupr?t, t?d?j?di tie ir cieši saist?ti.

27. V?cijas vald?ba ir uzsv?rusi, ka tiesu praks? v?rt?jums par to, vai divi vai vair?ki elementi veido ekonomiski vienotu pakalpojumu, ir veikts no vidusm?ra pat?r?t?ja poz?cijas (14). Es piekr?tu š?dai pieejai. Pat tad, ja dažos no min?tajiem spriedumiem Tiesa ar? izmantoja v?rdu "objekt?vi" š?d? kontekst?, vidusm?ra pat?r?t?ja poz?cija attiec?b? pret pakalpojuma veidu jau pats par sevi ir objekt?vs krit?rijs, sal?dzinot ar konkr?ta klienta viedokli par noteiktu dar?jumu. Es v?l?tos piebilst, ka apvienotaj?s liet?s *Bog* u.c. Tiesa nor?d?ja, ka uzman?ba ir j?v?rš uz "kvalitat?vi galvenajiem elementiem", ?emot v?r? pat?r?t?ja poz?ciju (15).

28. No parasta klienta, kurš sa?em pakalpojumus, k?di tie ir šaj? gad?jum?, poz?cijas, personai, kuras r?c?b? ir pieejams iev?rojams kapit?ls ieguld?šanai, bet kurai nav nepieciešam? laika un/vai zin?šanu, lai t? pati var?tu ar šo kapit?lu atbilstoši r?koties, apvienotie pakalpojumi, uz kuriem es esmu atsaukusies k? uz a) un b), t?di, k? tie izkl?st?ti l?gum? sniegt prejudici?lo nol?mumu, veido vienotu, nedal?mu pakalpojumu.

29. Es neapgalvoju, ka a) un b) ir tik neatdal?mi pakalpojumi, ka nevienu no tiem nevar?tu pied?v?t atseviš?i. Tieši pret?ji, ieguld?t?js, kurš v?las uzzin?t, k? vislab?k r?koties ar savu portfeli, bet kurš ir gatavs pats uzs?kt dar?jumus, var?tu l?gt konsultat?vus pakalpojumus un p?c tam pats pie?emt faktiskos l?mumus. Turpret? ieguld?t?js, kurš zina, k?du ieg?di un p?rdošanu viš v?las ?stenot un kad, bet kurš nev?las pats nodarboties ar šo dar?jumu ?stenošanu, var?tu iesaist?t starpnieku tikai p?d?j? m?r?a ?stenošanai. Pret?ji ab?m min?taj?m situ?cij?m, *Deutsche Bank* pied?v?tais portfe?a p?rvald?bas l?gums, k? nor?d?ts l?gum? sniegt prejudici?lu nol?mumu, ir paredz?ts tiem, kuri v?las sa?emt vienu pakalpojumu.

30. Turkl?t pat tad, ja tos var pied?v?t atseviš?i, ne a), ne b) viens pats nevar kalpot k?dam sapr?t?gam m?r?im. B?tu bezj?dz?gi lemt par to, k?da ir lab?k? pieeja v?rtspap?ru ieg?dei, p?rdošanai vai patur?šanai, ja š? pieeja nekad netiktu izmantota, un veikt, vai – attiec?gaj? situ?cij? – neveikt, p?rdošanu un ieg?di bez racion?la un skaidra l?mumu pie?emšanas procesa, noz?m?tu ?aut darb?b?m notikt liel? m?r? saska?? ar nejauš?bas principu. L?mums pirkt vai p?rdot, vai attur?ties no š?du darb?bu veikšanas, ir tik cieši saist?ts ar darb?bu, kas tiek vai netiek veikta p?c ieteikuma, ka min?t?s divas darb?bas parasti ir divas vienas un t?s pašas mon?tas puses. T?d?j?di ir diezgan sapr?t?gi, ka ieguld?t?js, kuram pašam tr?kst nepieciešamo zin?šanu, uzdod gan l?muma pie?emšanu, gan t? ?stenošanu veikt uzticamai trešajai personai.

31. Tikai tas, ka *Deutsche Bank* standartl?gum? a) un b) ir noteikta atseviš?a procentu likme, nemaina manu nov?rt?jumu. Spriedum? liet? *RLRE Tellmer Property* (16) Tiesa nemin?ja, ka atseviš?u fakt?rr??inu past?v?šana b?tu krit?rijs, lai noteiktu, vai tika veikts viens vienots pakalpojums vai atseviš?i pakalpojumi. T? dr?z?k nor?d?ja uz šo faktu k? uz t?du, kas apstiprina atš?ir?bu starp dz?vok?u iz?r?šanu ?rniekiem un attiec?go dz?vojamo ?ku kop?go teritoriju uzkopšanu. Turkl?t apvienotaj?s liet?s *Bog* u.c. (17) Tiesa uzsv?ra, ka, ja ?din?šanas iest?de

nodrošina p?rtiku, traukus, galda piederumus, galdus un apkalpojošo person?lu, past?v vienots dar?jums neatkar?gi no t?, vai t? izsniedz vienotu r??inu, kurš ietver visas sast?vda?as, vai atseviš?us r??inus daž?d?m sast?vda??m. Un, lai ar? šis apsv?rums ir j?apstiprina kompetentajai valsts tiesai, *Deutsche Bank* tiesas s?des laik? nor?d?ja, ka t?s kop?j? maksa par pakalpojumu bija sadal?ta v?sturisku iemeslu d??, kas bija saist?ti ar pe??as aplikšanu ar nodokli, t?, ka š? sadale neatbaid? attiec?go priekšmetu v?rt?bu, par kuriem t? tika nomin?li iekas?ta.

32. Ja a) un b) pakalpojumi, tos apvienojot, ir j?uzskata par vienotu, ekonomiski nedal?mu pakalpojumu, kuru b?tu m?ksl?gi dal?t, – kaut ar? citos apst?k?os tos var?tu sniegt k? atseviš?us pakalpojumus, – tie skaidri rada pamatpakalpojumu, attiec?b? uz kuru papildu administrat?vie pakalpojumi, kurus es esmu nor?d?jusi ar c), ir pal?gpakalpojumi. Š?di pakalpojumi saska?? ar lietas materi?liem ietver maksu veikšanu saist?b? ar dar?jumiem, procentu maks?jumu par v?rtspap?riem sa?emšanu un atskaiti par šo abu darb?bu veikšanu klientam. ?rt?bai šie pakalpojumi tiek pied?v?ti kop? ar pamatpakalpojumu – k? “veids, lai lab?k izbaud?tu” attiec?go pakalpojumu, izmantojot tiesu praks? lietoto formul?jumu. T?p?c ar? uz tiem b?tu j?attiecina tas pats PVN rež?ms.

33. Tom?r tiek jaut?ts, vai a) un b) pakalpojumi, skatot tos kop?, ietilpst PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt?.

Pakalpojumu klasifik?cija saist?b? ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu (pirmais jaut?jums)

34. *Deutsche Bank* un Komisija apgalvo, ka izskat?mie pakalpojumi saska?? ar PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu ir atbr?voti no aplikšanas ar nodokli; nodok?u iest?de un V?cijas, N?derlandes un Apvienot?s Karalistes vald?bas apgalvo, ka tie nav [atbr?voti no aplikšanas ar nodokli]. Šie apgalvojumi, *inter alia*, attiecas uz principiem, kas regul? PVN direkt?vas interpret?ciju un šaj? zi?? attiecas uz izskat?m? atbr?vojuma m?r?i k? vienu no iz??mumiem, kas attiecas uz finanšu dar?jumiem.

35. Saska?? ar past?v?go judikat?ru PVN direkt?vas 131.–137. pant? min?tie atbr?vojumi ir neatkar?gi ES ties?bu j?dzieni, kuru m?r?is ir nov?rst atš?ir?bas PVN sist?mas piem?rošan? daž?d?s dal?bvalst?s. Izmantotie j?dzieni ir j?interpret? sašaurin?ti, jo atbr?vojumi veido visp?r?j? principa, ka PVN tiek piem?rots visiem nodok?a maks?t?ja par atl?dz?bu sniegtajiem pakalpojumiem, iz??mumus. Tom?r to interpret?cijai ir j?atbilst izvirk?tajiem m?r?iem un tai j?atbilst PVN sist?m? ietvert? fisk?l?s neitralit?tes principa pras?b?m, kas liedz l?dz?giem un savstarp?ji konkur?jošiem pakalpojumiem piem?rot atš?ir?gus nosac?jumus attiec?b? uz PVN (18). Prec?za interpret?cija t?d?j?di nenoz?m?, ka izmantotie j?dzieni ir j?veido t?, lai iz??mumiem at?emtu paredz?to ietekmi (19).

36. PVN direkt?vas preambul? nav skaidras nor?des uz t?s priekštec? – Sesto direkt?vu, k? ar? nevien? no šo direkt?vu izstr?des v?stur?m nav nor?des uz to, ka b?tu pl?nots PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta b)–g) apakšpunkt? (agr?k Sest?s direkt?vas 13.B panta d) da?as 1)–6) apakšpunkts) ietvertos finanšu dar?jumus atbr?vot no aplikšanas ar nodokli. Tom?r Tiesa ir secin?jusi, ka m?r?is ir atvieglot sarež??jumus, kas ir saist?ti ar nodok?u b?zes noteikšanu un atskait?m? PVN apm?ra noteikšanu un izvair?ties no pat?ri?a kred?ta izmaksu paaugstin?šan?s (20). Prec?z?k, 135. panta 1. punkta g) apakšpunkt? noteiktais atbr?vojums attiec?b? uz dar?jumiem, kas ir saist?ti ar ?pašu ieguld?jumu fondu vad?šanu, ir paredz?ts, lai atvieglotu nelieliem ieguld?t?jiem ieguld?jumu veikšanu v?rtspap?ros, izmantojot ieguld?jumu iz??mumus. Tas ir paredz?ts, lai nodrošin?tu, ka kop?j? PVN sist?ma ir fisk?li neutr?la attiec?b? uz izv?li starp tiešo ieguld?šanu v?rtspap?ros un ieguld?šanu ar kopuz??mumu starpniec?bu (21).

37. Tiesa nav veikusi nevienu sal?dzin?jumu attiec?b? uz 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt? noteikt? atbr?vojuma ?pašo m?r?i. Tom?r t? ir ierobežojusi atbr?vojuma piem?rošanas jomu. Lai

uz tiem attiektos šis atbr?vojums, sniegtajiem pakalpojumiem, skatot tos plaš? noz?m?, ir j?veido vienots veselums, kas pilda ?paš?s, b?tisk?s attiec?gaj? noteikum? nor?d?t? pakalpojuma funkcijas. Tiek atbr?voti tikai dar?jumi, kas var rad?t, groz?t vai izbeigt pušu ties?bas un pien?kumus attiec?b? uz v?rtspap?riem, nevis administrat?vie pakalpojumi, kas nemaina attiec?go situ?ciju vai darb?bas, kas ietver finanšu inform?cijas sniegšanu. “Starpniec?ba” attiecas uz t?da starpnieka darb?bu, kurš nav finanšu produkta l?guma puse un kura darb?bas rezult?ts ir cits, nevis l?gumpakalpojumu sniegšana atbilstoši l?gumam, ko parasti veic š?du l?gumu puses. Šis ir pakalpojums, ko sniedz l?guma pusei un par ko t? maks? atl?dz?bu k? par ?pašu starpniec?bas darb?bu (22).

38. Esmu secin?jusi, ka izskat?mais pakalpojums, skatot to plaš? noz?m?, veido vienotu veselumu. Vai šis veselums t?d?j?di izpilda ?paš?s, b?tisk?s funkcijas, kas ietvertas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt?? Ir b?tiski, lai Tiesa sniegtu skaidru atbildi. Daž?d?s dal?bvalst?s prakse ir ?oti atš?ir?ga, un tas nelabv?l?gi ietekm? kop?j?s PVN sist?mas harmoniz?ciju un konkurenci ES.

39. Pirmk?rt, attiec?b? uz “vienot? veseluma” raksturu nodok?u iest?de un V?cijas, N?derlandes un Apvienot?s Karalistes vald?bas uzskata, ka portfe?a p?rvald?bas b?t?ba ir zin?šanas, kas nosaka portfe?a veidu un kas ir pie?emto l?mumu pamat?, attiec?gi, pirkt vai p?rdot v?rtspap?rus, vai tos neaiztik. Šo zin?šanu izmantošana var b?t pamat? dar?jumiem, kas rada, groza vai izbeidz pušu ties?bas un pien?kumus attiec?b? uz v?rtspap?riem, bet š?das darb?bas ir neb?tiskas attiec?b? uz galveno funkciju, kas ir nodrošin?t v?lamo pe??u un/vai klienta ieguld?juma v?rt?bas celšanos.

40. Tom?r *Deutsche Bank* un Komisija uzskata, ka pakalpojuma b?t?ba ir akt?va v?rtspap?ru pirkšana un p?rdošana saska?? ar izv?l?to strat??iju. Zin?šanas, lai ar? b?tiskas, ir tikai š?s darb?bas priekšnoteikums, bet ieguld?t?ja interes?s ir tas, ka tiek veikti attiec?gie dar?jumi. *Deutsche Bank* piebilst, ka l?gumiskais pien?kums ir piem?rot izv?l?to strat??iju, nevis ieg?t noteiktus ie??umus vai pan?kt v?rt?bas celšanos. Un pat situ?cij?, kad ir pie?emts l?mums attiec?gaj? br?d? neveikt nek?das darb?bas ar v?rtspap?ru, joproj?m ir iesp?jams, ka zin?šanu izmantošana *var?tu* main?t tiesisko un finansi?lo situ?ciju iesaist?to pušu starp? (23).

41. Saska?? ar manis veikto anal?zi par attiec?b?m starp kop?j? sniegt? pakalpojuma aspektiem, ir j?izskata pakalpojums kopum?, lai noteiktu, vai tas ietilpst PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt?.

42. Š? kop?j? pakalpojuma da?a ietver dar?jumus, kas *faktiski* rada, groza vai izbeidz pušu ties?bas un pien?kumus attiec?b? uz v?rtspap?riem. Atlikus? da?a (nepieciešamo finanšu zin?šanu izmantošana), lai ar? *var* izrais?t darb?bas, kas rada, groza vai izbeidz š?das ties?bas un pien?kumus, vienl?dz labi var to ar? nedar?t.

43. Es piekr?tu nodok?u iest?des viedoklim un vald?b?m, kuras ir iesniegušas savus apsv?rumus, ka p?d?jais min?tais ir tas, kas nosaka visp?r?jo pakalpojuma veidu no klienta viedok?a. Klients, kurš izv?las noteiktu ieguld?jumu strat??iju, ir ieinteres?ts, lai š? strat??ija tiktu piem?rota. Tas, vai v?rtspap?ri patieš?m tiek nopirkti vai p?rdoti, vi?am nav tik b?tiski k? garantija, ka vi?a ieguld?jums visu laiku tiek izmantots atbilstoši šai strat??ijai. Viš? v?las b?t p?rliecin?ts, ka jebkuras darb?bas, kas tiek veiktas, tiek ?stenotas atbilstošaj? laik?, bet ar? par to, ka netiks veikta pirkšana vai p?rdošana br?d?, kad lab?k ir ietur?t pausi. K? tika nor?d?ts tiesas s?des laik?, “zin?šanu” domin?jošo lomu p?r “dar?jumiem” pakalpojuma ietvaros apstiprina tas, ka maksa ir atkar?ga tikai no attiec?g? ieguld?juma v?rt?bas, un to neietekm? to darb?bu skaits vai apm?rs, kuras ir iesp?jams ?stenot.

44. Otrk?rt, lietas dal?bniekiem nav str?da jaut?jum? par to, ka, lai ar? izskat?mie pakalpojumi neietilpst PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta g) apakšpunkt? (kas atbr?vo no nodok?a ?pašu

ieguld?jumu fondu vad?šanu), tie noteikti ir š?das vad?šanas l?dzinieki, bet dr?z?k attiec?b? uz atseviš?iem akt?viem, nevis kop?giem fondiem. Neraugoties uz min?to, š? vienošan?s ir rad?jusi atš?ir?gus argumentus.

45. *Deutsche Bank* un Komisija uzsver, ka ieguld?t?jam, kurš v?las, lai vi?a akt?vi tiktu kompetenti uzraudz?ti, ir iesp?ja izv?l?ties starp t?du portfe?a p?rvald?bu, k?da tiek apl?kota liet? (vismaz tik ilgi, kam?r vi?am ir pietiekams kapit?ls, lai š?dam pakalpojumam b?tu noz?me), un ieguld?šanu kop?g? fond? (neatkar?gi no kapit?la apm?ra), abas š?s iesp?jas ir alternat?vas tiešai ieguld?šanai v?rtspap?ros. Lai ar? šo izv?li var ietekm?t vair?ki faktori, atš?ir?bas PVN piem?rošan? var rad?t to, ka vi?š izv?las risin?jumu, kuram netiek piem?rots nodoklis. Tas kait?tu konkurencei starp l?dz?giem pakalpojumiem un b?tu pretrun? PVN neitralit?tes principam. T? k? kop?go fondu p?rvald?šana ir atbr?vota saska?? ar 135. panta 1. punkta g) apakšpunktu un tiešie ieguld?jumi saska?? ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu, individu?l? portfe?a p?rvald?ba ar? b?tu j?atbr?vo saska?? ar p?d?jo min?to noteikumu.

46. Turpret? V?cijas, N?derlandes un Apvienot?s Karalistes vald?bas nor?da, ka skaidra kop?go ieguld?jumu fondu p?rvald?šanas atbr?vošana noteikti ietver to, ka uz *individu?lo* akt?vu p?rvald?šanu attiecas visp?r?jais princips, ka PVN ir j?piem?ro visiem pakalpojumiem, ko par atl?dz?bu sniedz ar nodok?iem apliekama persona, un ka tad, ja uz akt?vu p?rvald?šanu kopum? attiektos 135. panta 1. punkta f) apakšpunkts, tad 135. panta 1. punkta g) apakšpunkt? neb?tu skaidri noteikts atbr?vojums attiec?b? uz kop?gajiem ieguld?jumu fondiem. T?s ar? nor?da uz Tiesas secin?jumiem liet? *Abbey National* (24), ka atbr?vojums saska?? ar 135. panta 1. punkta g) apakšpunktu ir paredz?ts, lai atvieglotu ieguld?šanu v?rtspap?ros *nelielajiem* ieguld?t?jiem, izmantojot ieguld?šanas uz??mumus; nav nol?ka atvieglot ieguld?jumu veikšanu tiem, kuriem ir pietiekams kapit?ls, lai sa?emtu portfe?a p?rvald?bas pakalpojumus.

47. Lai ar? es nov?rt?ju lo?iskos apsv?rumus, kuri ir *Deutsche Bank* un Komisijas nost?jas pamat?, un lai ar? es neuzskatu, ka vi?u ierosin?tais izn?kums b?tu nesapr?t?gs, es sliecos uzskat?t, ka PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkts, k?ds tas ir šobr?d, neatbr?vo [no nodok?a maks?šanas] t?dus portfe?a p?rvald?bas pakalpojumus, k?di tiek izskat?ti. Ir iesp?jams, ka turpm?kie groz?jumi skaidri atrisin?s šo jaut?jumu par labu atbr?vošanai, bet tas ir j?dara Padomei, kur? Komisijas ierosin?jumi joproj?m tiek apspriesti (25).

48. Mans uzskats balst?s uz turpm?k izkl?st?tajiem iemesliem.

49. Pirmk?rt, ir taisn?ba, ka sniegtais pakalpojums, skatot to kopum?, ietver dar?jumus ar v?rtspap?riem, tostarp starpniec?bu. Š?s iez?mes atseviš?i b?tu atbr?votas [no nodok?a] saska?? ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu. Tom?r šo pakalpojumu dr?z?k raksturo t? otra iez?me, proti, tirgus izp?tes veikšana un izmantošana, kop? ar jau esošaj?m zin?šan?m un kompetenci, lai var?tu pie?emt pamatotus l?mumus par katra v?rtspap?ru portfe?a p?rvald?šanu atbilstoši individu?li izv?l?tajai strat??ijai. Nav str?da par to, ka p?d?j? min?t? iez?me, ja to paredz k? atseviš?u pakalpojumu, nevar tikt atbr?vota saska?? ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu.

50. T?d?j?di neš?iet iesp?jami secin?t, ka, plaši skatoties, izskat?mie pakalpojumi veido atseviš?u veselumu, kura b?t?ba atbilst šaj? noteikum? ietvertaj?m ?pašaj?m, b?tiskaj?m funkcij?m. 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta piem?rošanas joma ir skaidri ierobežota ar t?du dar?jumu veikšanu vai starpniec?bu, kas var rad?t, groz?t vai izbeigt pušu ties?bas un pien?kumus attiec?b? uz v?rtspap?riem (26). Izskat?mais pakalpojums veido *atseviš?u* veselumu un t?d?j?di to nevar saist?t tikai ar vienu no t? sast?vda??m. Tom?r tas, ka t? galven? iez?me ir zin?šanu ieguve un izmantošana, lai var?tu pie?emt pamatotus l?mumus, noz?m?, ka tas neietilpst 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt? noteikto ?pašo, b?tisko funkciju kategorij?.

51. Otrk?rt, ir gr?ti non?kt pie skaidras m?r?tiec?gas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta

interpretācijas, no kuras varētu secināt, ka noteikums – skatot to atsevišķi, saistībā ar atbrīvojumu grupu attiecībā uz finanšu darījumiem vai saistībā ar visu 135. pantā ietverto atbrīvojumu kopumu – ir paredzēts, lai attiektos uz tādām portfeli pārvaldības pakalpojumiem, kādi ir izskatāmajā lietā.

52. Skatot atsevišķi, 135. panta 1. punkta f) apakšpunkts neietver norādes uz to mērķi. Vienīgais pārdziens – bet ne noderīgs – ir tāds, ka uz darījumiem ar vārtspārpiem, kas attiecas uz materiālo pašumu, atbrīvojums neattiecas. Tiesas spriedumos ir tikai uzsvērts, ka atbrīvojums ir saistīts ar tādā darījumu veikšanu vai starpniecību, kas var radīt, grozīt vai likvidēt tiesības un pienākumus.

53. Attiecībā uz vispārīgiem mērķiem, kurus Tiesa norādījusi finanšu darījumu atbrīvošanai (27), izskatāmie pakalpojumi, šī, nerada sarežģījumus saistībā ar nodokļu bāzes vai atskaites apmēra noteikšanu (pretī pamatēsošajiem darījumiem ar vārtspārpiem, kuriem 135. panta 1. daļas f) apakšpunktā ir noteikts skaidrs atbrīvojums), kā arī to aplikšana ar nodokli neradītu nekādu patērētāja kredītu maksas palielināšanos. Turklāt (atkal pretī pamatēsošajiem darījumiem) nešī, ka portfeli pārvaldīšana radītu daļu no, enerģētiskā Ruisa-Harabo [Kolomera] vārdiem runājot, “darījumiem, kas, ņemot vērā to biežumu un ierasto raksturu, ir būtiska finanšu sistēmā daļa un tāpēc dabiski saimnieciskās darbības daļa” (28). Un, ja saskaņā ar mērķi bija iemērķināts atbrīvojums, kas iepriekš bija spēkā dabiski (29), var norādīt, ka portfeli pārvaldība tika aplikta ar nodokli visās saskaņā ar dabiski pirms 1972. gada (30).

54. Kad 135. panta 1. punktā iekļautais atbrīvojumu saraksts tiek skatīts kopumā, ir skaidrs, ka nepastāv kopīgs mērķis. Attiecīgā darījumi papildus jau apskatītajiem “finanšu darījumiem” ietver tik dažādas jomas kā darījumus ar pastmarkām, azartspēlēm, zemes piegādes un nekustama pašuma iznomāšanu vai izīrēšanu.

55. Tāpat, pretī Komisijas apgalvojajam tiesas sēdē, Sestās direktīvas 13.B panta d) daļas 5. apakšpunkta izstrādes gaitā man nešī, paši informatīva attiecībā uz šo jautājumu. Noteikums “šīs atbrīvojums neattiecas uz tādā pakalpojumu nodrošināšanu, kas attiecas uz šādām darījumiem”, kas neatradīs saskaņā ar ierosinājumu, patiesi tika ieviests (31) acīmredzot saskaņā ar Parlamenta norādi, un tāpēc tam Padome to atkal dzīva. Tomēr, neesot nevienai citai skaidrai norādei, šādu izvairīšanos varētu interpretēt kā atbilstošu jebkuram viedoklim.

56. Tādējādi – ņemot vērā nepieciešamību atbrīvojumus kā izņēmumu no vispārīgā principa, ka PVN ir jāpiemēro visiem pakalpojumiem, ko par atlīdzību sniedz ar nodokli apliekama persona, interpretēt sašaurināti, – es nevaru secināt, ka PVN direktīvas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkta mērķis paredz, ka tajā iekļautais atbrīvojums ir jāattiecina uz individuālo portfeli pārvaldību.

57. Atliek tikai jautājums par fiskālo neitralitāti starp 135. panta 1. punkta f) un g) apakšpunktu.

58. Patiesībā Tiesa ir lūmusi, ka fiskālās neitralitātes princips, kas ietilpst PVN sistēmā, aizliedz līdzīgiem konkurējošiem pakalpojumiem atšķirīgi piemērot PVN un ka 135. panta 1. punkta g) apakšpunktā noteiktais atbrīvojums ir paredzēts, lai nodrošinātu šādu neitralitāti attiecībā uz izvēli starp tiešo ieguldīšanu vārtspārpiem un ieguldīšanu ar kopuzņēmumu starpniecību (32).

59. Es piekrītu arī tam, ka individuālā portfeli pārvaldība konkurē, vismaz noteiktā mērķā, ar abiem šo ieguldījumu veidiem. Kā tomēr kļuva vēl skaidrāks tiesas sēdēs laikā, izvēle, ko izdara jebkurš ieguldītājs – ja viņam ir pietiekami daudz aktīvu, lai viņš varētu izvēlēties, – visdrīzāk būs atkarīga no ievērojama skaita faktoru, no kuriem tikai viens ir PVN piemērošana (33). Un pat tad, ja PVN piemērošana dažos gadījumos var būt arguments, nav neprotami, ka nodokļa

uzlikšana, kura d?? tiek atskait?ts ieguld?jumu nodoklis, galu gal? noteikti b?tu iev?rojami maz?k izdev?ga klientam nek? atbr?vošana, PVN priekšnodoklim esot neatgriezeniski iek?autam pakalpojumu cen?. K? tika norādīts tiesas s?des laikā, gan portfe?a p?rvald?ba, gan ?pašie ieguld?jumu fondi piesaista noz?m?gus investorus, kas var b?t ar nodok?iem apliekamas personas, kur?m ir ties?bas uz atskait?jumiem.

60. Turkl?t, lai ar? PVN fisk?l?s neitralit?tes princips var izskaidrot attiec?bas starp skaidriem atbr?vojumiem gan tiešajiem ieguld?jumiem, gan kop?go invest?ciju fondu p?rvald?bai, es nepiekr?tu tam, ka tas var paplašin?t skaidri noteikta atbr?vojuma piem?rošanas jomu situ?cij?, kad tas nav skaidri noteikts. K? tiesas s?d? norād?ja V?cijas vald?ba, atbr?vojuma sp?k? esam?bu nenoteiks pamatprincips vai prim?ro ties?bu aktu noteikums, bet gan interpret?cijas princips, kas j?piem?ro vienlaikus – un k? ierobežojums – atbr?vojumu prec?zas interpret?cijas principam. No judikat?ras skaidri izriet, ka darb?b?m, kas noteikt? m?r? ir sal?dzin?mas un t?d?j?di da??ji konkur?jošas, var atš?ir?gi piem?rot PVN, ja š? atš?ir?g? piem?rošana ir skaidri paredz?ta (34). Turkl?t, ja vis?m da??ji konkur?još?m darb?b?m b?tu vien?di j?piem?ro PVN, rezult?ts – ?emot v?r? to, ka gandr?z jebkura darb?ba da??ji p?rkl?jas ar citu, – b?tu t?ds, ka b?tu piln?b? j?likvid? visas atš?ir?bas PVN piem?rošan?. Tas (iesp?jams) rad?tu visu atbr?vojumu atcelšanu, jo PVN sist?ma past?v tikai dar?jumu aplikšanai ar nodokli.

61. Turpret? divi V?cijas un N?derlandes vald?bu argumenti, kurus atbalsta nodok?u iest?de un Apvienot? Karaliste, – ka atbr?vojums attiec?b? uz kop?go invest?ciju fondu p?rvald?šanu noz?m?, ka individu?l? akt?vu p?rvald?šana nav atbr?vota [no nodok?a] un ka tad, ja uz akt?vu p?rvald?šanu visp?r?gi attiektos 135. panta 1. punkta f) apakšpunkts, tad neb?tu bijis j?paredz atbr?vojums kop?go fondu p?rvald?šanai, – man š?iet ?paši p?rliedz?si.

62. Tiesas s?des laikā Komisija tom?r norād?ja, ka, lai gan ?pašo ieguld?jumu fondu p?rvald?šana (t.i., šaj? liet? izskat?m?s portfe?a p?rvald?šanas ekvivalents) – saska?? ar Komisijas interpret?ciju – jau ir atbr?vota saska?? ar 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu, atbr?vojums atbilstoši 135. panta 1. punkta g) apakšpunktam ir vajadz?gs, lai var?tu atbr?vot t?dus dar?jumus k? izskat?mais un akciju (da?u) izpirkšanu š?dos fondos, ja t?s netiek tirgotas birž?. Tom?r man nav iemesla pie?emt, ka tikai t?p?c, ka š?di dar?jumi ir ?paši saist?b? ar kop?gajiem invest?ciju fondiem un tiem nav ekvivalentu individu?laj? portfe?a p?rvald?šan?, uz tiem neattiektos 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt? noteiktais atbr?vojums, ja tas faktiski attiecas uz akt?vu p?rvald?šanas pakalpojumiem kopum?, neatkar?gi no ieguld?jumu veida – k? tam b?tu j?b?t, ja no Komisijas interpret?cijas izriet t?s secin?jums.

63. ?emot v?r? visu iepriekš min?to, es uzskatu, ka uz t?diem portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumiem, k?di ir izskat?ti pamattiesved?b?, neattiecas 135. panta 1. punkta f) apakšpunkt? noteiktais atbr?vojums.

Pakalpojumu sniegšanas vieta (trešais jaut?jums)

64. Pamattiesved?bas laikā PVN direkt?vas 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? bija noteikts, ka “banku, finanšu un apdrošin?šanas dar?jumu” sniegšanas vietai situ?cij?, kad šos pakalpojumus sniedz klientiem, kuri re?istr?ti ?rpus Kopienas, vai ar nodokli apliekam?m person?m, kas re?istr?tas Kopien?, bet cit? valst? nek? [pakalpojumu] sniedz?js, ir j?b?t klienta uz??m?jdarb?bas veikšanas vietai vai dz?vesvietai.

65. *Bundesfinanzhof* t?pat k? visi tie, kas iesnieguši savus apsv?rumus Tiesai, uzskata, ka “banku, finanšu un apdrošin?šanas dar?jumi” 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratn? ietver visus 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunkt? min?tos dar?jumus. Ja, k? es esmu secin?jusi, uz izskat?majiem portfe?a p?rvald?šanas pakalpojumiem neattiecas neviens no šiem atbr?vojumiem, ir j?nosaka, vai ar? uz tiem tom?r attiecas 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts.

66. Gandr?z visi [lietas dal?bnieki], kuri ir iesnieguši apsv?rumus, uzskata, ka izskat?mie pakalpojumi ietilpst 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt?. Vi?u apsv?rumi balst?s uz noteikuma plašo formul?jumu un uz to, ka nav atsaucis ne uz š?s pašas direkt?vas 135. pantu, ne ar? uz jebk?du citu ES ties?bu noteikumu, kas var?tu ierobežot attiec?g? noteikuma piem?rošanas jomu.

67. Tikai V?cijas vald?ba tam nepiekr?t. T? atsaucas uz spriedumu liet? *Swiss Re Germany Holding* (35), kur? Tiesa noteica, ka PVN sist?mas atbilstošai darb?bai un vienveid?gai interpret?cijai nepieciešams, lai j?dzieni “apdrošin?šanas dar?jumi” un “p?rapdrošin?šana”, kas attiec?gaj? laik? bija ietverti PVN direkt?vas 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? un 135. panta 1. punkta a) apakšpunkt?, netiktu defin?ti atš?ir?gi atkar?b? no t?, vai tie tiek lietoti vien? vai otr? no ab?m min?taj?m ties?bu norm?m. Šie apsv?rumi, p?c t?s dom?m, b?tu analo?iski j?piem?ro j?dzienam “finanšu dar?jumi”. Tikai š?da pieeja, vienoti piem?rota, var sniegt pietiekamu tiesisko pa??v?bu, lai izvair?tos no dubult?s nodok?u uzlikšanas vai nodok?u neuzlikšanas.

68. Mani tas nep?rliedzina.

69. Apsv?rumi liet? *Swiss Re Germany Holding* ir saist?ti ar to, ka 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? un 135. panta 1. punkta a) apakšpunkt? tiek izmantoti b?t?b? identiski j?dzieni attiec?b? uz apdrošin?šanu: “apdrošin?šanas dar?jumi, tai skait? p?rapdrošin?šana” un “apdrošin?šanas un p?rapdrošin?šanas dar?jumi”. Š?di identiski j?dzieni ir j?interpret? vien?di, lai izvair?tos no dubult?s nodok?u uzlikšanas vai nodok?u neuzlikšanas. Tom?r š?das saiknes nav starp “banku” un “finanšu” dar?jumiem 56. panta 1. punkta e) apakšpunkt? un k?du no dar?jumiem, kas min?ti 135. panta 1. punkta b)–g) apakšpunkt?. Neviens no p?d?jiem min?tajiem noteikumiem visp?r neietver v?rdus “banku” vai “finanšu”. Min?tie dar?jumi ir skaidri finanšu rakstura dar?jumi un daudzi no tiem ir t?di, kurus visdr?z?k, bet ne piln?gi visos gad?jumos, veiks bankas un tie neb?t nav piln?gs visu to dar?jumu uzskait?jums, kurus var veikt banka vai kurus var raksturot k? finanšu [dar?jumus].

70. Turkl?t, ja 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta piem?rošanas joma piln?b? atbilstu 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunkta piem?rošanas jomai, tam b?tu maza vai nek?da noz?me. Visi pakalpojumi, kas ietverti p?d?j? min?taj? pant?, ir skaidri atbr?voti no PVN piem?rošanas. T? k? par tiem nav iekas?jams vai atskait?ms nek?ds nodoklis, to sniegšanas vieta saist?b? ar PVN nav b?tiska.

71. Saist?b? ar šo V?cijas vald?ba tiesas s?des laik? nor?d?ja, ka, t? k? l?mums par to, vai pakalpojums ir atbr?votams, ir j?pie?em t?s dal?bvalsts iest?d?m, kur? tiek sniegts pakalpojums, vispirms ir j?nosaka pakalpojuma sniegšanas vieta. Š?da pieeja tom?r, š?iet, ir ap?veida, jo tai ir nepieciešama noteikt?ba attiec?b? uz atbr?vojumu (iek?aušana 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunkt?), lai var?tu noteikt to dal?bvalsti, kuras iest?d?m ir j?nosaka, vai pakalpojums ir izsl?gts [no nodok?a maks?šanas]. T?pat t? ne?em v?r? faktu, ka saska?? ar 56. panta 1. punkta e) apakšpunktu pakalpojuma sniegšanas vieta var b?t ?rpus Kopienas. Katr? zi?? š?iet neticami, ka likumdev?js izdotu ?pašu ties?bu normu tikai t?p?c, lai noteiktu, kurai iest?dei ir j?atz?st pakalpojums par atbr?votu [no nodok?a], ja šis pakalpojums ir atbr?vots [no nodok?a] vis?s dal?bvalst?s.

72. Visbeidzot, lasot kop? 56. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 135. panta 1. punkta l)

apakšpunktu un 2. punkta d) apakšpunktu, tiek norādīts, ka seifu ir pieskaitāma pie "banku, finanšu un apdrošināšanas darījumiem" 56. panta izpratnē un pie "nekustamo īpašuma izīrēšanas vai iznomāšanas" 135. panta izpratnē.

73. Es secinu, ka 56. panta 1. punkta e) apakšpunkts attiecas vismaz uz dažiem darījumiem, kas atšķiras no 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā iekļautajiem. Jautājums ir, vai šie darījumi ietver tādus portfeļa pārvaldības pakalpojumus, kādi ir izskatāmie.

74. Man šķiet, ka saskaņā ar 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējumu un Tiesas judikatūru uz šo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši. Portfeļa pārvaldīšana ir finanšu pakalpojums. 56. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējums ir plašs un no tā piemērošanas jomas ir izslēgtas tikai seifu īre. Tiesa ir lūmusi, ka Sestās direktivas 9. panta 2. punkts (kura piektais ievilkums bija identisks PVN direktivas redakcijai, kas ir piemērojama šajā situācijā, 56. panta 1. punkta e) apakšpunktam) nav jāinterpretē sašaurināti (36). Tādējādi no tā piemērošanas jomas nav iemesla izslēgt jebkādu citus finanšu pakalpojumus kā tikai seifu īri (ja tas patiešām ir finanšu pakalpojums). Tāpat arī, kā ir norādījis Komisija, uzsverot, ka autonomi jādzieni PVN direktīvā ir jāinterpretē tikai kopīgās PVN sistēmas kontekstā, nav nekāda iemesla izmantot jebkādu citu ES tiesību aktu, kā, piemēram, Direktīvu 2004/39 (37), uz ko atsaukusies valsts tiesa.

Secinājumi

75. Ēmot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesai uz *Bundesfinanzhof* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

1) tādā portfeļa pārvaldības pakalpojumā, kādi tiek izskatīti pamattiesvedībā, PVN piemērošanas nolīkos veido vienu pakalpojumu;

2) uz šādiem pakalpojumiem neattiecas 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 135. panta 1. punkta f) apakšpunktā noteiktais atbrīvojums;

3) Direktīvas 2006/112 56. panta 1. punkta e) apakšpunktā norādītie "banku, finanšu un apdrošināšanas darījumi" nav tikai tie, kas uzskaitīti 135. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā, bet *inter alia* ietver tādus portfeļa pārvaldības pakalpojumus, kādi tiek izskatīti pamattiesvedībā.

1 – Oriģinālvārda – angļu.

2 – Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva 2006/112/EK par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.).

3 – Skat. iepriekš 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta piekto ievilkumu Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopīgā pievienotās vērtības nodokļa sistēma: vienota aprēķina bāze (OV L 145, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Sestā direktīva"); skat. šobrīd PVN direktīvas 59. panta e) punktu, kas attiecas tikai uz klientiem ārpus ES.

4 – 15. panta 2. punkts attiecas uz atsevišķām tiesībām uz nekustamo īpašumu.

5 – Vairāku valodu versijās ir izmantots vārds, kas līdzvērtīgs vārdam "kopīgu" vai "kolektīvais", nevis "pašais", un ir skaidrs, ka noteikums attiecas tikai uz kopīgiem fondiem (skat., piemēram, 2006. gada 4. maija spriedumu lietā C-169/04 *Abbey National*, Krājums, I-4027. lpp., 53. un nākamie punkti); skat. arī 15. punktu.

- 6 – Agr?k Sest?s direkt?vas 13.B panta d) punkta 5. un 6. apakšpunkts.
- 7 – Attiec?gi COM(2007) 747, gal?g? redakcija, un COM(2007) 746, gal?g? redakcija.
- 8 – Skat. Starpiest?žu dokumentu 2007/0267(CNS) vietn? <http://register.consilium.europa.eu>. Nesen?kaj? prezidentvalsts progresu zi?ojum? par ierosin?jumiem Padomes direkt?vai un regulai attiec?b? uz PVN piem?rošanu apdrošin?šanas un finanšu pakalpojumiem (Padomes 2011. gada 14. decembra dokuments 18650/11) pausta zin?ma apmierin?t?ba ar jau sasniegto att?st?bu un ap?emšan?s darboties, lai pan?ktu kop?gu vienošanos.
- 9 – Nav apstr?d?ts, ka pati pirkšana un p?rdošana ir “dar?jumi [...] ar v?rtspap?riem”, kuri ir atbr?voti no nodok?a saska?? ar PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta f) apakšpunktu. Šeit apskat?mais pakalpojums ir dar?juma ?stenošana klienta v?rd?.
- 10 – Skat., piem?ram, 2009. gada 22. oktobra spriedumu liet? C-242/08 *Swiss Re Germany Holding* (Kr?jums, I-10099. lpp., 45. punkts un taj? min?t? judikat?ra).
- 11 – Skat., piem?ram, 2011. gada 10. marta spriedumu apvienotaj?s liet?s C-497/09, C-499/09, C-501/09 un C-502/09 *Bog* u.c. (Kr?jums, I-1457. lpp., 54. punkts un taj? min?t? judikat?ra).
- 12 – Skat., piem?ram, 2005. gada 27. oktobra spriedumu liet? C-41/04 *Levob Verzekeringen* un *OV Bank* (Kr?jums, I-9433. lpp., 19.–23. punkts), 2007. gada 29. marta spriedumu liet? C-111/05 *Aktiebolaget NN* (Kr?jums, I-2697. lpp., 21.–23. punkts), 2010. gada 2. decembra spriedumu liet? C-276/09 *Everything Everywhere* (Kr?jums, I-12359. lpp., 21.–26. punkts) un iepriekš 11. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu apvienotaj?s liet?s *Bog* u.c., 51.–55. punkts.
- 13 – 2009. gada 11. j?nija spriedums liet? C-572/07 (Kr?jums, I-4983. lpp., 22.–24. punkts).
- 14 – Skat. 1999. gada 25. febru?ra spriedumu liet? C-349/96 *CPP (Recueil)*, I-973. lpp., 29. punkts), iepriekš 12. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Levob Verzekeringen*, 20. un 22. punkts, 2007. gada 21. j?nija spriedumu liet? C-453/05 *Ludwig* (Kr?jums, I-5083. lpp., 17. punkts), 2010. gada 11. febru?ra spriedumu liet? C-88/09 *Graphic Procédé* (Kr?jums, I-1049. lpp., 20. punkts) un iepriekš 12. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Everything Everywhere*, 26. punkts.
- 15 – Min?ts iepriekš 11. zemsv?tras piez?m?, 76. punkts. Tiesa, ka šis konstat?jums attiec?s uz klasifik?ciju k? pre?u pieg?di vai pakalpojumu sniegšanu, bet man š?iet, ka šie paši krit?riji ir vienl?dz b?tiski attiec?b? uz vienu vai atseviš?a pakalpojuma klasifik?ciju.
- 16 – Min?ts iepriekš 13. zemsv?tras piez?m?.
- 17 – Min?ts iepriekš 11. zemsv?tras piez?m?, 57. punkts un taj? min?t? judikat?ra.
- 18 – Saist?b? ar PVN neitralit?tes j?dziens tiek lietots div?s noz?m?s: pirmk?rt, PVN ir neitr?ls sav? iedarb?b? uz ar nodokli apliekamaj?m person?m, proti, t?m paš?m nav j?uz?emas nodok?u slogs; otrk?rt, k? tas ir šaj? situ?cij?, to nedr?kst piem?rot atš?ir?gi, lai netiktu trauc?ta konkurence starp l?dzv?rt?giem pakalpojumiem.

19 – Skat., piemēram, 2011. gada 10. marta spriedumu lietā C-540/09 *Skandinaviska Enskilda Banken* (Krājums, I-1509. lpp., 19. un 20. punkts un tajos minētā judikatūra) un iepriekš 12. zemesvērtības piezīmi minēto spriedumu lietā *Everything Everywhere*, 31. punkts un tajā minētā judikatūra.

20 – Skat. iepriekš 19. zemesvērtības piezīmi minēto spriedumu lietā *Skandinaviska Enskilda Banken*, 21. punkts un tajā minētā judikatūra, ģenerālvokāta N. Jāskinena [*Jääskinen*] secinājums, 22. punkts un tajā minētā judikatūra. Lietā C-235/00 *CSC* (2001. gada 13. decembra spriedums, *Recueil*, I-10237. lpp.) (secinājumu 24. un 25. punkts) ģenerālvokāts Ruiss-Harabo [*Kolomers*] [*Ruiz-Harabo Colomer*] secināja, ka noliks bija [no aplikšanas ar nodokli] atbrīvot “darījums, kas, ģemot vērā to biežumu un ierasto raksturu, ir būtiska finanšu sistēmu daļa un tādēļ daļēji bāvēstus saimnieciskās darbības daļa”. Komentētāji ir pāduši viedokli, ka, skatoties sākā, Sestajā direktīvā noteiktie atbrīvojumi būtu atspoguļoja pirms 1977. gada spēkā esošos valsts tiesību aktus (it īpaši Francijā) – skat., piemēram, Amand, C., un Lenoir, V., “Pro rata deduction by financial institutions – gross margin or interest?”, no: *International VAT Monitor*, 2006, 17. lpp.; de la Feria, R., “The EU VAT treatment of insurance and financial services (again) under review”, no: *EC Tax Review*, 2007, 74. lpp.; Henkow, O., *Financial activities in European VAT*, Kluwer Law International, 2008, 87.–90. lpp.

21 – Proti, “īpašie ieguldījumu fondi” 135. panta 1. punkta g) apakšpunkta izpratnē. Skat. 5. zemesvērtības piezīmi minēto spriedumu lietā *Abbey National*, 62. punkts. Atsauce uz mazajiem ieguldītājiem nav iekāuta vālkā 2007. gada 28. jūnija spriedumā lietā C-363/05 *JP Morgan Fleming Claverhouse* (Krājums, I-5517. lpp., 45. punkts). Pārdēvē prezidentvalsts progresā ziņojumā par piedāvāto direktīvu, ar kuru vēic grozījumus (skat. iepriekš 8. zemesvērtības piezīmi), ir noteikts, ka “dažas daļēvēstis [...] uzskata, ka atbrīvojums būtu jāattiecina tikai uz ieguldījumu fondiem, kas iekā mazo ieguldītāju ietaupījumus”.

22 – Skat. iepriekš 20. zemesvērtības piezīmi minēto spriedumu lietā *CSC*, 25., 28., 38. un 39. punkts.

23 – Skat. iepriekš 19. zemesvērtības piezīmi minēto spriedumu lietā *Skandinaviska Enskilda Banken*, 31. un 32. punkts.

24 – Minēta iepriekš 5. zemesvērtības piezīmi, 62. punkts

25 – Skat. iepriekš 7. punktu un 8. zemesvērtības piezīmi.

26 – Skat. iepriekš 37. punktu un 22. zemesvērtības piezīmi.

27 – Skat. iepriekš 36. punktu.

28 – Skat. iepriekš 20. zemesvērtības piezīmi.

29 – Skat. iepriekš 20. zemesvērtības piezīmi.

30 – Skat. Hutchings, G., *Les opérations financières et bancaires et la taxe sur la valeur ajoutée*, Eiropas Kopienų Komisija, Collection études, Série concurrence – Rapprochement des législations, Nr. 22. Brisele, 1973. gads.

31 – Skat. ierosinātos grozījumus OV 1974, C 121, 34. lpp., tādēļ ar 37. lpp.

32 – Skat. iepriekš 36. punktu.

33 – Analoģija, kuru izmantoja vairāki lietas dalībnieki, ir atšifrēta starp pašo apzīmību šķēšanu un gataviem apzīmībām, kas noteiktā veidā ataino dažādi konkurējošo situāciju starp diviem ieguldīšanas veidiem, bet tas ir pārāk vienkāršots salīdzinājums.

34 – Skat., piemēram, 2009. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-174/08 *NCC Construction Danmark* (Krājums, I-10567. lpp., 36. punkts un nākamie punkti) un ģenerālvokāla Bots [Bot] 2009. gada 18. jūnija secinājums, 47.–54. punkts.

35 – Minēts iepriekš 10. zemsvētras piezīmē, 31. un 32. punkts.

36 – Skat., piemēram, 1996. gada 26. septembra spriedumu lietā C-327/94 *Dudda (Recueil, I-4595. lpp., 21. punkts)* un iepriekš 12. zemsvētras piezīmē minēto spriedumu lietā *Levob Verzekering*, 34. punkts un tajā minētā judikatūra.

37 – Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 1. lpp.).